

Avrupa Birliği ve Türkiye

Ozan Bora FİKİR
TOBB ETÜ Matematik Bölümü Öğrencisi

Özellikle Türkiye gündeme geldiğinde **yaşanan karmaşa,** Avrupa Birliği projesine ilişkin **inançları** bir hayli zedeliyor

Avrupa Birliği dünyanın en büyük bütünleşme çabalarından biri olarak ortaya çıktı. Avrupa Kömür ve Çelik Birliği'nden Avrupa devletine kadar uzanan süreçte, belki de tarihte ilk kez bütün katılımcıların kendi iradeleriyle egemenlik haklarından feragat ederek bir üst kimliğe razı olma olgusu görüldü.

İlk bakışta büyük bir "hamle" gibi görülse de bu aşamaya gelmiş bir Avrupa'nın bu denli büyük bir kimlik bunalımına sürüklenmesi şaşırtıcı görünüyor. Özellikle Türkiye gündeme geldiğinde yaşanan karmaşa, Avrupa Birliği projesine ilişkin inançları bir hayli zedeliyor.

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne katılma hakkı bulunmadığı yönünde Avrupa Birliği'ne üye ülkelerin yurttaşları arasında varolan fikrin Türkiye içinde de az da olsa taraftar bulması son derece şaşırtıcıdır. Türkiye, batı paktında yer alarak, soğuk savaş döneminde tarafını belirlemiştir. Sovyetler Birliği'ne ve Sovyetler Birliği'nin "yarı müttefiki" ülkelere komşu olan Türkiye, bu hassas konumu nedeniyle sürekli yüksek düzeyde savunma harcaması yapmak zorunda kalmış, terörizm ile boğuşmuştur. Üstüne üstlük, çeşitli bahanelerle Türkiye'nin yaşadığı sorunlara Avrupa ülkelerinin büyük bir kısmı duyarsız tavır sergilemiş, hatta teröristlerin, suç örgütlerinin Avrupa ülkeleri içinde serbestçe dolaşmasına dahi olanak sağlamıştır. Türkiye'nin Avrupalılığı ya da ekonomik gelişimine ilişkin tartışmalarda bu unsur hep göz ardı edilmektedir.

Bu göz ardı edilen açıdan baktığımızda şu ortaya çıkmaktadır: Türkiye, bütün batı paktının ve aslında Avrupa'nın soğuk savaş tehdidi altında bulunduğu dönemde bir sınır ülkesi olarak başarıyla NATO içindeki rolünü oynamıştır ve Avrupa'nın bugünkü refahına adeta bir kalkan vazifesi görerek katkı yapmıştır. Tehdidin paylaşılması günlerinde "Avrupalı" kabul edilen Türkiye'nin, bugün refahın paylaşılmasına sıra geldiğinde Avrupalılığının tartışmaya açılması en iyimser bakışla dahi kabul edilebilir karşılanamaz.

Avrupa Birliği Konseyi'nin Türkiye'ye yönelik olarak takındığı son tavrı yukarıdaki bakış açısıyla bir kez daha değerlendirdiğimizde ortaya daha can sıkıcı bir manzara çıkmaktadır: Avrupa Birliği, Türkiye sözkonusu olduğunda hukukun üstünlüğüne dayalı bir yapı olduğunu unutmakta, Türkiye'nin üyelik sürecinin tek kriteri olan Kophenag Kriterleri'ni bir kenara bırakıp başka bahanelerle engel çıkarabilmektedir. Kıbrıs sorunu bahanesiyle ortaya konulan gerekçelerin kabul edilmesi elbette sözkonusu değildir.

Türkiye'nin ve Avrupa Birliği'nin ekonomik olarak bağlı olması bir yana, sosyal ve kültürel olarak da bağlı olduğunu kabul etmemek dar görüşlülükten başka bir şey değildir. Avrupa Birliği'ne üye olup-olmamak Türkiye'nin bileceği bir şeydir. Zamanı geldiğinde bu tartışma Türkiye'de yaşanacaktır. Ancak, Avrupa Birliği'nin hukukun üstünlüğüne dayalı bir yapı olduğunu varsayarsak, Kophenag Kriterleri yerine getirildiğinde hiçbir koşul ve şart altında Türkiye'nin üyeliğini kabul etmemek gibi bir hakkı yoktur.

Her Türk vatandaşının hem siyasi anlamda, hem de ekonomik anlamda Avrupa Birliği'ne herhangi bir borcu yok, bilakis alacağı vardır.

